

Foto: Ray Vitlin/VB

”Mirakelris” – löfte som kan bli hot

MOGNAR SNABBT, GER EN HÖG AVKASTNING, tål både torka och sura jordar, är resistent mot växtskadegörare, kan odlas där det är torrt och där det är vått och har till och med en positiv effekt på antalet barn som går till skolan.

Lovorden haglar över nerica ”det nya riset för Afrika”. Och visst är det bra att risets produktivitet, som faktiskt inte har ökat i Afrika sedan 1960-talet, förbättras och att människor får tillgång till ett ris med ett högre proteininnehåll. Men finns det då inga nackdelar med den snabbt expanderande produktionen och konsumtionen av ris i Afrika?

Nja, man kan faktiskt tro att det inte finns det. För man får leta länge innan man hittar någon sådan information. Men i en artikel som publicerades i det senaste numret av *Advances in Agronomy* tar några forskare, som bland annat representerar *International Rice Research Institute* och *Africa Rice Center*, alltså de som står bakom utvecklingen av NERICA, faktiskt upp en del problem. Bland annat pekar de på att den bristfälliga infrastrukturen på många håll leder till att bönderna inte kan få tag på utsädet. Och även om de får det, kan de i många fall inte utnyttja NERICAs fulla potential eftersom de inte kan få tag på eller inte har råd med de gödnings- och bekämpningsmedel som krävs för att få en hög avkastning från riset.

ARTIKELN TAR ÄVEN UPP DE MILJÖPROBLEM som kan bli följderna av en förändrad markanvändning i de torrare såväl som i de mer nederbördsrika områdena i Afrika, något som också

Världsnaturfonden har uppmärksammat. När till exempel mangroveskogarna omvandlas till risodlingar riskerar en unik flora och fauna att försvinna. Dessutom finns risk att stora mängder koldioxid frigörs, något som tillsammans med det metan som avges vid odling av ris skulle kunna bidra ytterligare till växthuseffekten.

Andra problem som nämns är att användningen av gödnings- och bekämpningsmedel kan leda till kontaminering av grundvatten och vattendrag, och att det i vissa torra områden finns risk för erosion och salinisering av jordarna.

NERICA SKA NU INTRODUCERAS ÄVEN i de torrare områdena av Afrika. Konstbevattningen blir då ett måste. Förutom att vatten redan är en starkt begränsande resurs i dessa områden följer en rad olika vattenburna sjukdomar, bland annat malaria och bilharzia, i konstbevattningens fotspår. I dagsläget finns varken kapacitet att förebygga dessa sjukdomar eller att ta hand om dem som insjuknar. Och man kan ju fråga sig hur det kommer att gå i framtiden, när vatten kommer att vara ännu mer av en bristvara?

Kanske blir det genombrottet för det så kallade *System of Rice Intensification*, som säger sig stå för en mer uthållig och mindre vattenkrävande risproduktion. Men i dagsläget kan detta alternativa system, som bland annat Världsnaturfonden stöttar, inte konkurrera med NERICA.

ULRIKA JÖNSSON-BELAZID